

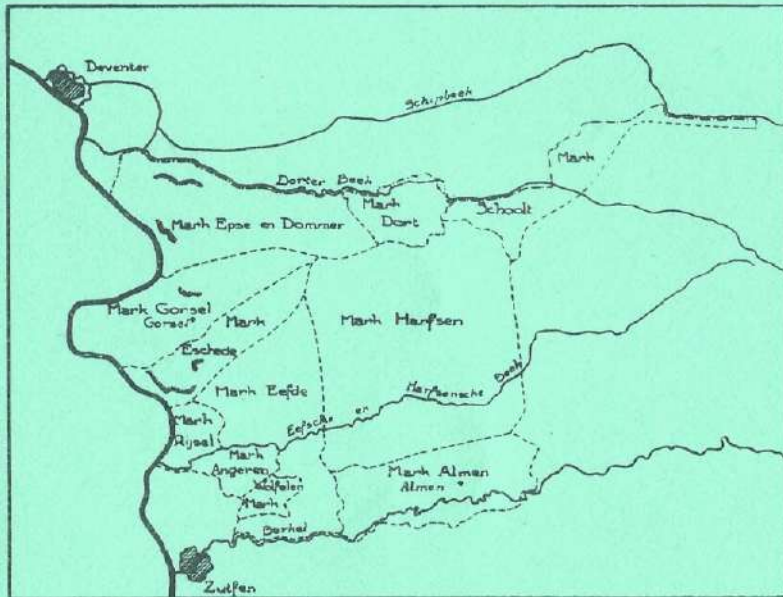
ONS MARKENBOEK

Gorssel, januari 1987
5de jaargang, no. 1

ONS MARKENBOEK
is een uitgave van de Oudheidkundige Vereniging
De Elf Marken in de gemeente Gorssel.

Kaartje van de vroegere marken in de gemeente Gorssel.

Deze vereniging werd opgericht op 27 september 1983, en heeft ten doel "de beoefening van de geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder die van de gemeente Gorssel, waaronder mede wordt begrepen het grondgebied van de gehele, huidige en vroegere, burgerlijke gemeente Gorssel".

Het bestuur wordt gevormd door de leden:

Voorzitter : H.J. Jansen, Bargeweg 16,
Eefde (tel. 05750-40785)
Secretaris : N. van Wijk, Hassinklaan 29,
Epse (tel. 05759-1394)
Penningmeester: J. Bakker, Laakweg 6,
Almen (tel. 05750-620)

ONS MARKENBOEK

5e jaargang, no. 1, januari 1987

INHOUD

	blz.
Namens het bestuur	2/4
Verslag van de werkgroep veldnamen- onderzoek door H.J. Jansen	5/7
Verslag van de werkgroep archief- onderzoek door J. Eefting	8/9
Godsdienstonderwijs in de vorige eeuw te Epse door N. van Wijk	10/11
Iets over markerechten, markegenoten en de markerichter door W.R. Muller	12/14
Advertentie in de Deventer Courant	14
Gorsselse schutters in de jaren 1830 tot 1834 door W. van de Kamp	
Namen van wegen (3)	22/24
Te voet door de gemeente (3)	25/32

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

In de eerste plaats wenst het bestuur van "De Elf Marken" u allen een zeer voor- spoedig en gelukkig 1987 toe. We hopen, dat in dit jaar alle geplande activiteiten zullen kunnen worden uitgevoerd. Wat de Oudheidkamer in "Ons Huis" te Almen betreft, zal binnenkort een eerste bijeenkomst worden gehouden met de heren Ebbekink, Dolman, Kroeze, Verstege, Weenk, Boerstool en Oosterbroek. Zij hebben bereids hun hulp toegezegd bij de inrichting van de zaal. Indien meer leden zich geroepen voelen tot medewerking in dezen, dan kunnen zij zich alsnog melden.

Dinsdag 20 januari 1987 zal in "'t Jolink" te Eefde een oude film worden gedraaid. Deze film is opgenomen in het begin van de jaren zestig in het dorp Eefde. Veel oudere Eefdenaren zullen zich in deze, door het bestuur aangekochte film, herkennen.

Donderdag 19 maart 1987 zal in "Ons Huis" te Almen de heer Co Hartgers uit Laren aan de hand van dia's een lezing houden en op deze wijze met ons wandelen door het land van Meester Heuvel.

Beide avonden, zowel in Eefde als in Almen, zijn speciaal georganiseerd voor leden. Niet-leden zijn (indien de plaatsruimte dit toelaat) natuurlijk eveneens van harte welkom, maar dan wel tegen betaling van f. 2,50 per persoon.

Overzicht van de diverse activiteiten in de tweede helft van 1986.

Op 23 augustus werd onder leiding van de heer Jansen een fietstocht gehouden naar Kring van Dorth en Schoolt. Van deze beide vroegere marken is heel wat interessants te vertellen. Allereerst bezocht men de jeugdherberg "De Kleine Haar", waar, na een inleiding van de heer Jansen, de jeugdherbergvader 't een en ander verhaalde over de huidige gang van zaken. Het bezoek aan Huize Dorth, leverde, behalve de geschiedenis van de Heren van Dorth en een verhaal van boswachter Dommerholt, een bezichtiging van 't huis zelve op. Hierna fietste het gezelschap naar de, inmiddels bij onze leden bekende, eendenkooi. Voor de geschiedenis hiervan raadplegen men "Ons Markenboek", 4e jaargang nr. 4.

Op 20 september volgde, onder leiding van de heer van Wijk een wandeling door een gedeelte van Epse, waarbij de geschiedenis van het vroegere landgoed "'t Hassink" het middelpunt vormde. Voor de geschiedenis van dit landgoed kan men een en ander lezen in "Ons Markenboek" 3e jaargang nr. 1.

De dia-avond van 14 oktober in "De Pes-sink" te Epse, mocht zich wederom verheugen in veler belangstelling. Op de hem geëigende wijze vertelde onze voorzitter de geschiedenis van de marke Epse-Dommer.

De film-dia avond op 18 november in Harfsen (zaal Buitenlust) trok veel bezoekers. De uitwisseling van gegevens met de Oudheidkundige Kring Bathmen lijkt te kunnen uitgroeien tot iets duurzaam. Nadat de heer H.J. Jansen een avond had verzorgd in zaal Boode te Bathmen (zeer veel belangstellenden) vertoonde de heer M.H.M. Volkers (Bathmen) in Harfsen een in vroeger

dagen opgenomen Groene Kruis filmpje, waarin het werk van de wijkzuster vroeger en de op enigszins antieke wijze verrichte werkzaamheden op de boerderij, de volle aandacht kregen. De heer Jansen verzorgde de rest van het programma en verduidelijkte met dia's en verhalen de geschiedenis van de marken Dorth, Schoolt en Harfsen.

Met dit eerste nummer van de 5e jaargang van Ons Markenboek, ontvangt u weer een acceptgirokaart voor betaling van de contributie voor het nieuwe jaar. Wij willen u graag vriendelijk verzoeken uw contributie voor 1987 via deze kaart te voldoen. Wilt u s.v.p. de kaart niet vouwen?

Helaas is ook in 1986 weer een aantal leden in gebreke gebleven hun contributie te betalen, ondanks gestuurde herinneringen. Deze leden ontvangen nu 2 acceptgirokaarten teneinde ook hun "oude schuld" te vereffenen.

Mogen wij op uw aller medewerking rekenen?

VERSLAG VAN DE WERKGROEP VELDNAMENONDERZOEK

H.J. Jansen

In de nummers 4 van de jaargangen 1984 en 1985 hebben we verslag uitgebracht van de vorderingen van de veldwerkers ten behoeve van het veldnamenonderzoek.

Eind 1984 waren 4 kadastrale kaarten van Epse gereed, waarvan de namen waren verzameld door de heer W.J. Smits te Epse.

Eind 1984 ging ook mevrouw Ria Brummelman uit Harfsen van start met een stel kaarten van het "oude" Harfsen. (Omgeving Harfsense Enk.)

In 1985 stagneerde het onderzoek wegens gebrek aan medewerkers(sters) en ook mevrouw Brummelman kon het werk in Harfsen niet afmaken. Met veel moeite zijn we er weer in geslaagd het onderzoek op gang te brengen en we hoopten, dat in 1986 het gehele project kon worden afgerond. Maar ook dit viel wat tegen, zodat het toch nog 1987 wordt voor we een punt kunnen zetten achter het werk van deze werkgroep.

Hoe ver zijn we nu gevorderd en wat is het resultaat?

De heer J. Seebus zette zich in voor het restant Epse en Joppe en kon het geheel afronden.

Mevrouw ten Cate uit Hellendoorn maakte Gorssel gereed, hetgeen een hele kluit bleek te zijn. We hebben grote bewondering voor het door haar verrichte onderzoek, vooral daar zij maar part-time aanwezig kon zijn en per fiets van Hellendoorn moest komen. Toen zij Gorssel had afgesloten, heeft zij Kring van Dorth ter hand genomen en inmiddels is dit karwei ook geklaard.

Eefde-Noord is nog in handen van de heer

Lubberding, die wegens ziekte een deel van 1986 niet verder kon met zijn onderzoek. We hopen echter, dat ook Eefde wordt afgesloten voor 20 december, aangezien Eefde-Zuid gereed is gekomen door de medewerking van de heer Vink uit Eefde. Aansluitend op het onderzoek van de heer Vink, heeft de heer Aalderink twee kaarten afgewerkt vanaf het Groene Kanaal tot aan de Whemerweg in Almen. Ook dit gedeelte is afgesloten en gereed.

Aansluitend hierop heeft de heer Blikman het dorp Almen aan een onderzoek onderworpen, waarmee hij inmiddels ook gereed is gekomen. Een gedeelte van Almen ten noorden van het kanaal is sedert kort in onderzoek bij de heer Loman uit Almen; gezien de plaatselijke bekendheid van genoemde heer Loman mogen we aannemen, dat dit ook tot een goed resultaat zal leiden.

Aan het restant van Harfsen is sedert het vertrek van mevrouw Brummelman niet meer gewerkt en we zullen erg blij zijn iemand te vinden die dit gedeelte wil afmaken. We hebben goede moed binnenkort iemand te vinden, die zijn schouders hieronder wil zetten. Het is nog een behoorlijk bewerkelijk stuk. Is er soms onder de lezers iemand die hierbij behulpzaam wil zijn, dan houden we ons van harte aanbevolen. Het gaat dus om het gedeelte vanaf "oud" Harfsen tot en met Broek en Veldhoek.

Alvorens dit artikel af te sluiten willen we alle medewerkers(sters) hartelijk dank zeggen voor hun grote inzet en het belangeloos beschikbaar stellen van hun vrije tijd. Aan hun doorzettingsvermogen is het te danken dat we zover gekomen zijn. Alle binnengekomen gegevens worden nu gecontroleerd met de bijbehorende formulieren en kaartjes en hiervoor heeft zich gelukkig weer een vrijwilligster aangemeld.

Als alles gereed is, willen we trachten

per dorp de kaarten met de gevonden namen ten toon te stellen en kunnen al diegenen die ons behulpzaam zijn geweest zien, hoe het eindresultaat per dorp er uit komt te zien. Er zijn natuurlijk nog percelen zonder een naam. Maar wie weet of er dan op het laatste moment toch nog namen worden ontdekt, die nog niet zijn genoteerd.

Zoals u uit het vorenstaande kunt opmaken, hopen we in 1987 het eindverslag te kunnen schrijven.

Voor Harfsen hebben we nog hulp nodig. Aanmelding bij een der bestuursleden of bij de heer Werle van de Gemeentelijke Sociale Dienst, Den Oldenhof te Gorssel, telefoon 05750-3500.

VERSLAG VAN DE WERKGROEP ARCHIEFONDERZOEK

J. Eefting

Dankzij de activiteiten van de dames Kreeftenberg en Stormink en de heren van Loo en Verbree zijn weer aardige zaken uit het gemeentearchief boven water gekomen. Hun soms wat eentonige bezigheden resulteren steeds weer in een fraai produkt. Vrijwel elke maandagmiddag is hieraan besteed. Inmiddels is een fraaie lijst uitgetypt van de boerderij- en huisnamen uit overlijdensakten in de periode 1811-1862. Bij de namen wordt verwezen naar alle overlijdensakten waarin deze voorkomen, zodat een goede aanvulling op de bevolkingsregisters vanaf 1861 is ontstaan.

Het volgende projekt dat onderhanden is genomen betreft de huisnummering 1921-1939. Uit de bevolkingsregisters van die periode worden de drie verschillende nummers (zwart, rood, groen uit 1921, ca. 1930 en ca. 1939) op kaartjes genoteerd. Als alle tien delen zijn bewerkt wordt het geheel gesorteerd, waardoor er aansluiting ontstaat aan de nummers van 1951. Toen zijn de wijkwijze nummers (G voor Gorssel, H voor Harfsen enz.) gewijzigd in straatnamen en huisnummers, waarvan wel een mooie lijst bekend is.

Hierdoor zal de historie van huizen in deze gemeente heel wat beter mogelijk worden. Ook de aansluiting naar de registers van 1910 en eerder zal gemakkelijker worden.

Helaas staan de werkzaamheden thans op een laag pitje, omdat het archief tijdelijk in Lochem is geplaatst.

HET OUD ARCHIEF VAN DE GEMEENTE GORSSSEL

Er wordt hard gewerkt aan de verbouwing en uitbreiding van het gemeentehuis. U zult dan ook begrijpen dat dit enige noodmaatregelen met zich mee heeft gebracht. Voor het oudere archief heeft dit ertoe geleid dat tijdelijk een plaatsje is ingeruimd in de kluis van de gemeente Lochem. Dat wil zeggen dat dezelfde archivaris de stukken blijft beheren, omdat de heer Eefting ook archivaris voor Lochem is, als streekarchivaris van Gorssel, Lochem, Vorden en Warnsveld.

Bezoek aan het archief blijft mogelijk. U moet echter wel even een afspraak maken. Meestal kunt u terecht op maandag of dinsdag van 9.00 - 12.30 en 13.30 - 17.00 uur. Ook op andere dagen kunt u het beste naar Lochem bellen om te horen of en waar de heer Eefting te bereiken is: telefoon 05730-6631. Adres: Markt 3, 7241 AA Lochem.

Als de nieuwbouw in Gorssel klaar is komt het archief weer terug !

GODSDIENSTONDERWIJS IN DE VORIGE EEUW TE EPSE

N. van Wijk

Van 1836 tot 1876 werd het godsdienstonderwijs in Epse verzorgd door de godsdienstleraar Harmen Barink, die leefde van 15 juli 1807 tot 13 maart 1883. Zijn huwelijk met Hermanna Krukkeland bleef kinderloos.

Hij werd in 1836 door de kerkeraad van Deventer (Epse behoorde immers kerkelijk tot ver in deze eeuw tot Deventer) benoemd als catechiseermeester voor de Nederlands-Hervormde Epsenaren. Barink vervulde eenzelfde functie van 1825 tot 1836 te Wetering (Colmschate), waar zijn vader de boerderij Groot Douwel woonde. In Epse moet Harmen Barink gewoond hebben naast het catechisatielokaal (waar dit lokaal stond is niet bekend). Wel weten we, dat Harmens broer Hermannus Barink op de boerderij 't Azink (nu in bezit van H.J. Kloosterboer) en gelegen aan de Dortherweg, woonde.

Veel van deze gegevens zijn te vinden in een soort dagboek, dat de familie Barink bijhield.

Harmen heeft gedurende de 40 jaar, dat hij in Epse les gaf in totaal 522 catechisanten gehad. De data van bevestiging tot lidmaat ("ledemaat" zoals staat vermeld), de naam van de predikant en die van de dienstdoende ouderling, benevens veelal beroep en leeftijd van de catechisanten zijn in het dagboek te vinden.

Barinks veertigjarig jubileum in 1876 is niet ongemerkt voorbijgegaan, zoals uit het volgende verhaal, opgetekend door de jubilaris zelf, blijkt:

"1876 op den 1 January vierde ik onder innig gevoel van dankbaarheid mijn Veertig Jarig

Ambtsbediening door Stoffelijke geschenken bijgezet. Daar ik op den 1 Kerksdag in mijne toespraak onder Gods zegen mogt heiligen. Ik ondervond dan van Kerkeraad en Kerkvoogdij te Deventer en de ingezetenen van Epse, de aangenaamste blijken als volgd - 1 Prachtige Kachel Lamp en Stoelen werden mij 's avonds den 31 December 1875 als een Cadeau aangebragt en geplaatst door E. en I. Stormink en de twee zonen van Smeenk op Warnsink. Op den 1 January 1876 kwam Ds. Kits van Heiningen, Pred. met den Ouderl. W. v. Kapelle ruim 12 ure en nadat de Heer K. v. Heiningen mij een plegtig woord had toegesproken, ontving ik uit naam en ten geschenke (zij als afgevaardigden) van de Kerkeraad en Kerkvoogdij - 2 prachtige Stoelen 1 Pendule 1 thee- of koffy servies met een blaadje 1 Prachtige Sta Lamp alles prachtig door hen uitgepakt en geplaatst.

Roerend en boven verwachting met innige dank werd ik vol in mijn gemoed.

's Maandags den 3 January kwam mijn Ambtgenoot E. Tobi en de Heeren Kobis en Kloosterboer. - De tweede genoemde deed mij een schoon boek present, de derde een kruidkoek.

Mocht ik het dankbare genot van dit alles smaken en mij hart bewaren voor alle verkeerdheid. En wij te zamen met nederig gevoel het goede genieten. - Dinsdag den 4 January hebben wij 's avonds het kieskollege de mannen vriendelijk gastvrij onthaald. - Nog een Wensch tot aandenken door M. Klein Nulend uit naam der feestcommissie hangt in onze kamer. "

Deze "wensch" nu, die ruim 100 jaar geleden in de kamer van Harmen Barink hing, is aan onze vereniging geschonken en zal hopelijk een plaats krijgen in onze Oudheidkamer.

iets over markerechten, markegenoten en de markerichter

W.R. Muller

Marken hebben eeuwenlang bestaan en waren daardoor vanzelfsprekend aan allerlei veranderingen onderhevig. Daar komt nog bij, dat ze een in en uit de bevolking gegroeid samenlevingsverband vormden en dus niet een van bovenuit opgelegde bestuursvorm vertegenwoordigden, zodat er plaats- en streeks-gewijs grote verschillen bestonden, m.a.w. de inrichting en het bestuur van een marke in Drente kon totaal anders zijn dan die van de marke Harfsen.

De markerechten waren bestaande gewoonten en afspraken, die naderhand op schrift gesteld waren en die de regels vormden, waaraan de samenleving in de marke zich moest houden. De uitspraken van de markerichters waren op deze regels gebaseerd.

De oudste markerechten bevatten uitsluitend bepalingen, die betrekking hadden op het directe markebestuur en het gebruik van ongecultiveerde gronden. Deze laatste waren immers de oorsprong van de marken. Als we spreken over het gebruik van deze gronden moeten we wel voor ogen houden, dat ze aan een landsheer toebehoorden; de markegenoten hadden slechts gebruiksrechten. Later, tegen het einde van de vijftiende eeuw, kwamen er allerlei bepalingen van buurschappelijke aard en nog later behartigden de markegenootschappen sommige publieke diensten.

De historicus B.H. Slicher von Bath geeft in zijn boek "Mensch en Land in de Middeleeuwen" een opsomming van de bepalingen der markerechten tot het jaar 1500. Hij noemt o.m. als typische bestuursregels: die betreffende het kiezen der gezworenen, het markegerecht, bepalingen over de waarden, over de koters (keuterboeren) en - niet te verwaarlozen - de boetes op overtredingen van de markebepalingen.

Wat het ongecultiveerde land aanging, waren de mensen gebonden aan regels die betrekking hadden op landbouw en veeteelt. De landbouwers moesten zich houden aan regels aangaande houthakken, sprokkelen, turf graven, plaggen steken, gras maaien, het laten grazen op stoppelweiden en het akeren (putten van water). Ook waren er bepalingen over het omheinen van enkgronden en het poten van jonge bomen. Veehouders werd nauwkeurig voorgeschreven hoe ze hun vee moesten drijven en schutten, hun bijen moesten houden en wanneer en hoeveel ze mochten vissen in de wateren, die door de marke stroomden.

Later ontstonden er meer algemene bepalingen van politionele en buurschappelijke aard over de behandeling van zieke beesten, het begraven van dode dieren, de aanleg en het onderhoud van drinkplaatsen voor het vee, het brandblussen, de dijschouw en het handhaven van de zondagsrust.

Veel later nog ging het markebestuur zich ook bezighouden met publieke diensten. We zien dan ook allerlei regels en voorschriften, die betrekking hebben op de armenzorg, waterschapsbelangen, het aanstellen van een schoolmeester en een koster.

De markegenoten bestonden uit kleine en grote grondbezitters. Deze laatsten, waartoe ook edelen en kloosterheren konden behoren, domineerden als regel in de marke. Lag er in of bij een marke een hof, een landhuis, dan was de eigenaar meestal de voorzitter van het markegericht. Soms werd deze functie erfelijk en dan spraken men van een erfmarkerichterschap. Ook kon in sommige streken een prior tot marke-richter gekozen worden.

Uit de DEVENTER COURANT

juli 1844

VERKOOP VAN VASTE GOEDEREN.

Door het Ministerie des Konincs N. P. LULOFS te Zaltbom, zal op Woensdag den 3 Junij 1844, aan de herberg des Pastors onder Gortel, in het openbaar te gant, en 14 dagen later, alrede den 18 dier maand, ten lens des namiddags om 2 uur, (zooze gesoogen gelijkt) smaal verkocht worden:

**HET AANZIENLIJK BOEREN-ERVE
KLEIN NULBERG**

onder de Conventie Gortel, Buurschap Looz, en verder, bestaende in HUIS en ERF met SCHUER, SCHAAPSCHOET, twee ZAADBERGEN en verder GETINNEB, voorts BOERGAARD, HOE, BOEW, WEIDELANDEN, AKKER, MAALSBOSSCHEN, OPGAANDE BOOMEN en VELDGRONDEN, alles te zamen groot ongeveer 56 Bunders, 5 Rooden, 65 Ellen.

Zullende die Veilingen geschieden, zowel in Mass, als onder Mass, en Perceelen, alles nader bij biljetten omschreven.

Nadere Informatien sijn te bekomen ten Kantore des Notaris L. L. L. O. F. S. voornoemd.

GORSSELSE SCHUTTERS IN DE JAREN 1830 tot 1834

W. van de Kamp

Puttend onder andere uit een artikel geschreven door J. de Graaf en gepubliceerd in het kerstnummer van "Archief" van december 1949 en uit "Gorssel's Verleden" van dezelfde schrijver geef ik u onderstaand enige informatie over de mobilisatie van de schutters in Gorssel en Dorth.

Per 27 februari 1815 en 11 april 1827 werd in Nederland de zogenaamde SCHUTTERIJ ingesteld die bestemd was voor de verdediging van ons land. De tijd van Napoleon lag juist achter ons en we werden zuinig op onze grenzen. Al naar gelang de grootte van de gemeente moesten de gemeenten hun steentje bijdragen en manschappen leveren.

In gemeenten met meer dan 2500 zielen was een dienstdoende schutterij en in kleinere gemeenten een zogenaamde rustende. Dienstplichtig waren de mannelijke ingezetenen van 25 tot 35 jaar oud. In principe was de diensttijd 10 jaar, waarvan 5 jaar actief en de andere 5 jaar als reserve, dus rustend.

De schutterij bestond uit drie "bans". De eerste ban bestond uit de ongehuwden, de weduwnaars zonder kinderen en de gehuwden zonder kinderen. Deze ban werd bij de Koninklijke Besluiten van 4 en 11 oktober 1830 gemobiliseerd in verband met het toen dreigende conflict met Belgie.

In 1815 werden de landen Nederland en Belgie onder dwang van de grote mogendheden verenigd. (Wener Congres, 15 augustus 1815.) Een succes bleek dit echter niet, want de beide volken pasten niet zo goed bij elkaar. In de zomer van 1830 brak er in Brussel een oproer uit en werd de Nederlandse vlag neer-

gehaald. Begin 1831 zag commandant Van Speyk zich op de Schelde genoodzaakt het lont in het kruit te steken, waardoor vriend en vijand de lucht invlogen. Deze gebeurtenissen leidden tot grote verontwaardiging bij de Nederlandse burgerij. Naast de opgeroepen schutters hebben zich toen ook grote groepen vrijwilligers aangemeld, zodat koning Willem I tenslotte kon beschikken over een leger van omstreeks 100.000 man. Met de leiding belastte hij de Prinsen Willem en Frederik. Deze vielen in augustus 1831 België binnen en kregen na wisselend succes de overhand.

Deze militaire ingreep staat bekend als de Tiendaagse Veldtocht (2 - 12 augustus 1831). Omdat een Frans leger de Belgen te hulp schoot, trok koning Willem I zijn leger weer terug.

Na langdurige onderhandelingen werden tenslotte de twee landen weer officieel gescheiden en werd op 19 april 1839 te Londen de vrede getekend.

Op grond van de eerder genoemde Koninklijke Besluiten van oktober 1830 bepaalde de Gouverneur (te vergelijken met de huidige Commissaris der Koningin) het te leveren aantal schutters voor Gorssel op 62 en voor het toen nog zelfstandige Dorth op 8. Samen met het Warnsveldse deel van 51 man vormden zij de eerste compagnie van het 4e Bataljon. Hun commandant werd de kapitein JOHAN LUBBERT UMBGROVE (Huize Ter Meulen) te Almen, terwijl verder als officieren optraden de eerste luitenant Dr. ANTONIE BRANTS (Huize Joppe), de tweede luitenant JAN HENDRIK SEVINK uit Vierakker en PERTUS HOFF uit Warnsveld. De schoolmeester JOHANNES HUBERTUS WESTENDORP uit Gorssel werd sergeant-majoor, FREDERIK HUURNINK sergeant en GERRIT JAN KOERSELMAN en HENDRIK JAN WILTINK werden korporaal.

Medio november 1830 kwam het gezelschap bijeen ten huize van de burgemeester en oud-schutter JOHAN ANTONIE DE VULLER (Huize De Wolzak), waar deze een, volgens de bronnen, pakkende toespraak hield. Vervolgens vertrokken men te voet onder het zingen van het volgende marslied via Zutphen in de richting Brabant:

" Voor haardsteen en altaren,
 Voor Vorst en Vaderland,
 Trotseren wij gevaren,
 Verlaten kring en stand.
 Een goede zaak maakt krachtig,
 Verdubbelt tal en moed.
 Door eendragt zijn wij magtig,
 't Geldt eigen erf en bloed. "

Volgens Koninklijk Besluit van 5 april 1828 bestond het uniform van de schutters uit " Een schako, volgens model bij de armee in gebruik, met keelbanden, voor dezelve het koninklijke wapen omgeven met stralen; zwarte das; donker blauwe lakensche rok met blauwe kraag, opslagen en voering, eene witte bies boven om de kraag en om de opslagen van de mouwen voor aan den kraag, waar dezelve toegehaakt wordt, eene rode uitmonstering; twee roode lakensche schouderlappen. Op de borst de rok over elkander geknoopt in twee rijen, ieder van acht knopen; op de opslagen van de mouwen drie knopen op eene roode klep; de panden van den rok omgeslagen; de zakken langwerpig, met drie knopen op iedere zak en alles omzet met eene witte bies; donker blauwe lakensche pantalon, met eene witte streep langs de beide zijden; grijze lakensche slopkousen".

Blijkbaar was het nodig om bij K.B. van 16 september 1828 nog nader te bepalen dat de slobkousen zouden zijn van "zwart laken met tien knoopsgaten en zwart hoornen gaatjes-

knoopen, mitsgaders van zwart lederen sous-pieds voorzien en gevoerd tot boven de tong". Een gemakkelijk en comfortabel tenue zal dit zeker niet geweest zijn.

Pas in 1834 werd de schutterij weer gededemobiliseerd en op 30 augustus van dat jaar keerden onze schutters naar hun huizen terug (minus 4 die in 1831 waren overleden).

Als onderscheidingsteken werd door koning Willem I het Metalen Kruis ingesteld. Dit teken werd gegoten uit op de Belgen buitgemaakte kanonnen. Op de voorzijde stond vermeld: TROUW AAN KONING EN VADERLAND 1830 - 1831 en op de achterzijde een gekroonde letter W, op beide kanten was de tekst omgeven door een lauwerkrans.

Voorts vonden vele benoemingen tot Ridder der Militaire Willemsorde plaats. Deze hoogste militaire onderscheiding is in 1815 door koning Willem I ingesteld, in dat jaar vonden tevens de eerste benoemingen plaats (na de veldslagen bij Quatre Bras en Waterloo).

Voor zover bekend heeft in ieder geval de (latere) gemeente-ontvanger (1845-1861) van Gorssel, de heer J.P.L.A. Gezelschap, deze onderscheiding ontvangen.

Het gemeentebestuur van Gorssel organiseerde voor de teruggekeerde schutters op 8 september 1834 een groot feest in De Laatste Stuiver te Eefde. Men tracteerde de mannen op wijn, pijpen tabak en krentebrood met boter en kaas. De totale kosten van dit feest waren f. 138,77. Burgemeester DE VULLER hield een enthousiaste toespraak die ik u niet wil onthouden:

"Heeren officieren, onderofficieren, korporals en schutters dezer gemeente! Toen Gij, bijna vier jaren geleden, op de roepstem van onzen geëerbiedigden Koning, dadelijk gereed waart om de wapens tot verdediging van onzen dierbaren geboortegrond op te vatten, was het de vurige wensch bij ons afscheid, dat Gij, na weken gevaar, weldra allen behouden

in ons midden mogt terugkeeren. Dit heughe-lijk tijdstip is dan nu, nadat Gij de schoonste proeven van trouw en volharding hebt gegeven, aangebroken. Wij zien U tot onze innige blijdschap op dit ogenblik bijna allen rondom ons vereenigd. Vereenigd om den blijden welkomstgroet te ontvangen, die wij U van ganser harte brengen. En hoe zien wij U teruggekeerd? Met roem en eere overladen: met het streelend bewustzijn in Uwen boezem, dat Gij Uwen pligt betracht en ruimschoots het Uwe hebt toegebracht om ons Vaderland tegen elke snoode aanranding te beveiligen en zelfs luister te verhoogen. Het eeremetaal toch dat op de borst van de meesten Uwer prijkt, herinnert ons, hoe Gij gedurende den roemrijke Tiendaagsen Veldtocht pal stond om een der eerste bolwerken van den Staat te bewaken en alzoo de zegepraal onzer wapenen hielpt verwerven.

Ontvangt allen, in welken rang ook Gij tot de Gorsselsche schutterij staat of gestaan hebt, den opregten dank, dien wij U als tolk van het bestuur dezer gemeente toebrengen voor den edelen zin en het uitmuntend gedrag door U aan den dag gelegd, voor alle de lasten en ontberingen aan den krijgsmansstand verbonden, die Gij onwrikbaar hebt verduurd. Smaakt ieder in den kring Uwer burgerlijke betrekkingen hiervan de aangenaamste zelfvoldoening, bij de welvaart van ons dierbaar vaderland onder het gezegend bestuur van onzen geliefden Koning. Komt, brave schutters - Vereenigt U straks aan het welkomstmaal, waartoe wij U namens de gemeente hebben uitgenoodigd. Dat het overige van dezen dag in eene gepaste vreugde worde doorgebracht en dat de krijgsmakkers in het leger, nu als feestgenoten bij elkander, zich nog eens met genoegen het gebeurde in de laatste jaren herinneren."

Of na afloop van dit feest iedereen fier en trots en recht op naar huis is gegaan waag ik te betwijfelen. Vaststaat, dat ook de Gorsselse schutters hun bijdrage hebben geleverd tot het welslagen van de Tiendaagse Veldtocht en tot de uiteindelijke oplossing van het zogenaamde Belgische conflict.

In latere jaren werd de schutterij voorwerp van spotternij, het systeem was verouderd geraakt en per 1 april 1903 (dus na bijna 90 jaar) werd de schutterij als onderdeel van 's lands weermacht opgeheven.

Als besluit van dit artikel volgt nu nog een opgave van de namen van de schutters

(of remplaçanten): Uit de gemeente Gorssel:
 Jan Hendrik Evers Albert Jan Evers
 Johannes Hubertus (reempl. voor Jan
 van Westendorp Zandscholten)
 Marten Rouwenhorst Gerrit Jan Enneman
 Gerrit Brummelman Jan Willem Zandscholten
 Hendrik Willem Woert- (reempl. voor Jan Zand-
 man scholten)
 Teunis de Groot Jan Hendrik Stenvert
 Jan Voortman Harmanus Kamp
 Derk Jan Maatman Bernardus Driessen
 Berend Klein Lebbink Gradus van den Briel
 Egbert Begieneman Frederik Huurnink
 Hendrik Jan Nijland Hendrik Jan Palsenberg
 Bernardus Leemreize Harmen Draayer
 Derk Hulshof Christiaan Winterink
 Toen Kapers (reempl. voor Roelof
 Hendrik Jan Bosch Ebbink)
 Christiaan Smelting Hendrik Jan Heuvink
 Manes Egbers Berend Herms (reempl.
 Evert Willem Martens voor Gerrit Jan Hassink)
 Antoni Weernink Albert Stenvert
 Gerrit Jan Steegman Jan Flierman
 Hendrikus Schutte Engbert Jan Oplaat
 (ziek) Jacob Eylander (reempl.
 Gerrit Scholten voor Albertus Valkeman)
 Harmanus Heuvink Hendrik Willem Dommer-
 holt

Gerrit Jan Koerselman	Hendrik Jan Beltman
Lammert Kolkman	Hendrik Jan Wiltink
Hendrik Jan Teunissen	Johannes Tieleman
Hendrikus Berendsen	(reempl. voor Albert
Jacob Hendrik Wijs	Eggink)
(reempl. voor Derk	Gerrit Hummelman
Wunderink)	(reempl. voor Roelof
Berend Beltman	Ebbink)
Berend Olthuis	Albert Dijkerman
Hendrik Jan Meyerink	Gerrit Jan Boonk
Hendrik Botterman	Adrianus Lijzen
Manes Brinkman (ziek)	Jan Bertus Menkveld
	Toon Schurink

Uit de gemeente Dorth:

Gerrit Bielderma	Lodewijk Hekkert (reempl.
Antoni Scheperman	voor Hendrik Heuvelman)
Jan Klein Koop	Gerrit Groot Velderman
Jan Willem Landeweerd	Hendrik Sloezeman
Arend Smale	

In 1831 werden de volgende schutters opgeroepen en ingelijfd:

Uit de gemeente Gorssel:

Derk Nahuis	Hendrik Sies (reempl.
Jan Geurken	voor Philippus Eggink)
Albert Hulshof	Berend Jansen
Hendrik ten Have	Gerrit Jan Brokken
Lambertus Nijland	Gerrit Klein Hulze

NAMEN VAN WEGEN (3)

Daar er in dit nummer geen ruimte is om de serie te vervolgen met andere wegnamen, deze keer alleen beantwoording van binnengekomen correspondentie over dit onderwerp.

De Blauwedijk blijft de gemoederen bezighouden. Daar wij dit onderwerp niet "blauwblauw" willen laten beginnen wij met vermelding dat mevrouw Overmars uit Almen het aannemelijk lijkt dat de naam van blauwsparren afkomstig is. Die zouden hier vroeger hebben gestaan. Verder schrijft ze dat markegronden vroeger ook wel blauwe gronden werden genoemd. Ook hier ligt een mogelijkheid van naamgeving.

Deze gegevens heeft mevrouw Overmars van "horen zeggen". Maar "horen zeggen" berust ook wel eens op overleveringen waarin gronden tot waarheid kunnen zitten. Hele of halve waarheden, maar interessant blijft zo iets. Zo ook het feit dat tenslotte nog in de brief staat vermeld dat er in Nederland slechts twee Blauwedijken schijnen voor te komen. Behalve in Almen is er ook nog een in Middelburg.

Mevrouw Anema uit Almen, evenals de eerste schrijfster een Blauwedijkbewoonster, zegt dat in het boek "Nederlandse spreekwoorden, spreuken en zegswijzen" van K. ter Laan het woord blauw voorkomt in de betekenis van "waardeloos" en "iets zonder betekenis". In die zin komt men dan dicht bij "slecht begaanbaar, hetgeen vroeger, zeker in de winter, het geval zal zijn geweest. Wat uitgebreider vermeldt zegt de heer ter Laan bij blauw dat dit de kleur is van spijt, teleurstelling, bedrog. Men noemt dus blauw in wat bedriegelijk is, wat o.a. schoon of deugdelijk schijnt maar het niet is; wat geen waarde heeft, niets betekent.

Het moet ons van het hart dat deze laatste omschrijvingen evengoed kunnen dienen voor een blauwtje lopen (ook dat geeft teleurstelling)

dan voor een slecht begaanbare weg.

Hartelijk dank voor de opmerkingen. Er zijn dus vele mogelijkheden. Wie weet ons de juiste hiervan of van een andere te melden?

De Zeedijk heeft ook nog een vervolg. Een buitengemeentelijke. De heer J. Lubberts uit Terwolde bericht ons over een andere Zeedijk, n.l. ten oosten van Nijbroek, op de grens van Terwolde en Nijbroek, evenwijdig aan de Terwoldse wetering. Dit is aan de overkant van de IJssel dus, maar niet in Overijssel. In het Gelderse, tussen de IJssel en de bergen van de Veluwe. De naam Zeedijk geeft daar verschillende uitleg. Volgens overlevering zou de naam afkomstig zijn van een familie v.d. Zee, ook geschreven van der See, van der Se. Een naam die in de 13e en 14e eeuw in die streek voorkomt als bezitters van de boerderij de Maatacker.

Een andere lezing is dat bij ontginning van Nijbroek in de 14e eeuw, de Zeedijk als een zijdijk zou zijn aangelegd, welke naam in het dialect in zee zou zijn veranderd.

Tenslotte komt in 1403 de naam "Seghediek" voor. Dit is een dijk die langs een wetering loopt waarin het water heel langzaam stroomt. Het woord zeeg komt van het werkwoord zijgen. Hier van het water dat langzaam stroomt vanwege het geringe verval tussen Nijbroek en Hattem, waar deze wetering in de IJssel uitmondt.

Tot zover de heer Lubberts.

Hoewel het vorenstaande ons geen aanleiding geeft voor een andere lezing over onze eigen Zeedijk, vonden wij de gegevens interessant genoeg om hier te vermelden. Ook hier kan men uit leren dat het verklaren van oude wegnamen niet alleen in onze gemeente een moeilijke zaak kan zijn.

Voor deze bijdrage eveneens onze hartelijke dank.

Knuppelweg tenslotte. Hierover gaf de heer van Wijk in het laatste nummer van ons blad uitleg. De heer Enserink uit Rheden schrijft ons dat de Knuppelweg verband houdt met de uitdrukking: "Vroeger, toen de weg nog over de knotwilgen liep".

Navraag bij het veenmuseum in Barger-compascuum leert ons echter dat de knuppelweg bij Nieuw Dordrecht werd vervaardigd van de volgende boomsoorten: eik, linde, els, berk en hazelaar.

Er kwamen ook hordewegen voor. Die hadden een gelijke functie als een knuppelweg, maar waren van lichtere constructie, n.l. vlechtwerk van elzenhout.

De (knot)wilg is een houtsoort die in Gelderland meer voorkomt en voorkwam dan in Drenthe. En nu komt de Gelderse kant om de hoek kijken, want de heer Enserink heeft wel degelijk een oude uitdrukking naar voren gebracht. Navraag bij het Staringinstituut te Doetinchem geeft de volgende betekenissen:

1. Uit de buurt van Stokkum: Als in de winter de wegen vol met sneeuw lagen, dan liep de weg "langs" de knotwilgen, waarvoor men het woord "over" gebruikte.
2. In de betekenis van "lang geleden".

Hartelijk dank voor de opmerking. Zo leer je nog eens wat.

Opmerkingen en vragen over namen van wegen blijven wij op prijs stellen. Daar deze tot heden bij verschillende bestuurs- of redactieleden binnenkwamen verzoeken wij u om u hierover in het vervolg te richten tot de heer H. Meedendorp, Elfuursweg 22, 7213 EN Gorssel (tel. 05759-2074). Dat bevordert een eventueel persoonlijk antwoord in afwachting van een mogelijke vermelding in Ons Markenboek.

TE VOET DOOR DE GEMEENTE IN 1912 (3)

Zoo heeft de Ehze eene geschiedenis van bijna zes eeuwen achter zich, een tijd van grootheid en treurig verval, maar al is zij niet meer wat zij vroeger was, nog is zij een sieraad van de schoone landstreek waartoe zij behoort. Trotsch geboomte, frissche weiden en heldere waterpartijen maken het tot een heerlijk landgoed.

Door een statige beukenlaan komt men aan de vaste brug over de Berkel. De grond vertoont afwisseling van bouwland en bosschen, en boven een groep van boomen wijst het eenvoudige torentje "waar Almen's kerkje staat". Maar de weg is verlegd sinds den tijd dat Scholteboer door de Voorde waadde en is deze met de brug verdwenen. Genoemd kerkje is in 1849 verbouwd en vernieuwd, alleen een gedeelte van 't koor is in den trant behouden gebleven. Onder dit koor kwam in 1834 een gedenkstuk uit vervlogen eeuwen te voorschijn, n.l. een doopvont van Bentheimer steen: een ronde kom geplaatst op een vierkant voetstuk met vier kolommen, die afwisselend met een menschenhoofd en een ramskop versierd zijn. Men is van meening, dat het tijdens de Hervorming uit vrees voor ontwijding, onder het koor is verborgen. Naar het schijnt is de doopvont uit de 11e eeuw afkomstig. Door de zorg der Oudheidkundige Vereeniging "Gelre" is het stuk, dat voor iedereen te bezichtigen is, in 1909 onder de preekstoel geplaatst.

Jammer voor 't dorpje Almen, dat men in 1874 de uitgestrekte buitenplaats "ter Meulen" of "het hof te Almen" gesloopt heeft.

In 1894 is Almen verrijkt met eene boterfabriek, welke, als overal, de welvaart zeer in de hand werkt. Het hotel-pension van den Heer H.L. Ovink schijnt eene goede reputatie

Uitspanning „De Pessink”

o/h. Kruispunt Deventer-Zutphen-Lochem.

Halte Stoomtram G. O. S. M.

SPEELTUIN EN VERMAKELIJKHEDEN.

PAARD EN RIJTUIG TE HUUR.

T. WILLEMINK.

HOTEL DE BUITENKAMP.

EPSE — GORSSEL.

Halte Stoomtram Deventer—Lochem, 20 minuten halte Epse S.S.

VRIJE UITGESTREKTE WANDELINGEN.

PROSPECTUS OP AANVRAAG GRATIS VERKRIJGBAAR.

AANBEVELEND.

EIGENAAR: B. J. NYHUIS.

Vraagt steeds het RIJKSMERK op Uwe BOTER, waardoor kwaliteit en zuiverheid gegarandeerd wordt.

Neemt proef met onze BOTER

Nette verpakking in kistjes van 2¹/₂ tot 4¹/₂ K.G.

Levering steeds onder rembours.

Aanbevelend,

Coöp. Stoomzuivelfabriek „ALMEN”

te ALMEN.

Gerechtigd tot het voeren van het Rijkshotermerk.

te hebben, want het getal bezoekers neemt jaar op jaar zeer toe.

Eene prachtig ingerichte en met smaak gebouwde school voor lager onderwijs, in 1912 gereed gekomen, getuigt van den gunstigen toestand der gemeente-finantiën en van eene groote belangstelling in dat onderwijs van de zijde van het Gemeentebestuur.

Het Noordelijk gedeelte.

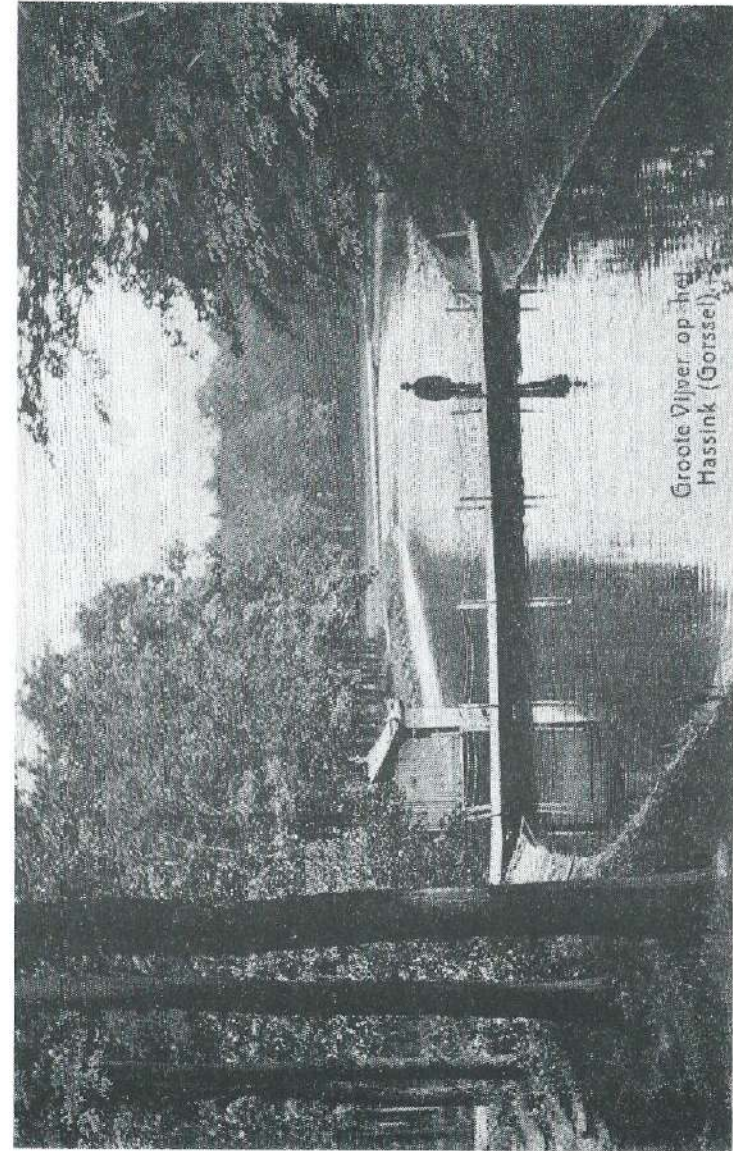
Waar de gemeente ten Zuiden grenst aan Zutphen en ten Noorden aan Deventer, dus onder den rook ligt van twee steden, welke eertijds sterke vestingen waren, is het geen wonder dat zoowel 't Noorden als het Zuiden veel historische punten heeft aan te wijzen.

Komen we uit Deventer, dan ontmoeten we op een kwartier afstand van die stad den grenspaal die de scheiding aanduidt tusschen beide gemeenten, gedeeltelijk gevormd door de Dortherbeek. Op deze plaats, waar zich 't tolhuis bevindt, vond men vroeger het "Koerhuis" dat wachthuis betekent, ter beveiliging van den toegang naar de stad. Bij een aanval op Deventer in 1521 door Karel van Gelre, werd het Koerhuis ingenomen, de brug verbrand en de bezetting gedood. Omstreeks 1864 is het Koerhuis afgebroken. Ter verdediging tegen vijandelijke aanvallen had Deventer voorheen vanaf den IJssel langs 't Koerhuis, ter Hunnepe, Zwormen (Zwormertoren), Bathmen, Arkelstein enz. een zogenaamde landweer, wal of borstwering. Waar de groote wegen de landweer kruisten, stond een dubbele slagboom of "ronneboom". Bovendien vond men bij Holten, Bathmen enz. versterkte huizen (b.v. den Zwormertoren) ter verdediging van de hoofddoorgangen aldaar. Den straatweg, tevens tramweg, volgend, komt men na + 20 minuten aan 't Café "de Pessink", waar de straatweg in Zuidelijke richting naar

Gorssel doorloopt, en de tram oostwaarts gaat in de richting van Laren-Lochem. Vanaf deze uitspanning, bewoond door T. Willemink, voert tevens een binnenweg naar een merkwaardig punt, eenigszins buiten de gemeente gelegen. 't Is een boerenhofstede, aan den weg naar Colmschate "t Erve Klooster", welks bouwtrant getuigt dat het uit vroeger eeuwen dagteekent. Hier stond n.l. het vermaarde klooster van Maria ter Horst op de Hoenepe, later Marienhorst ter Hunnepe of bij verkorting 't Hunneperklooster geheeten. Dr. Honck beschrijft het in de Gids voor Deventer als volgt:

"Het lag vlak bij de Hunnepe, eene oude benaming van de Schipbeek en werd in 1225 gebouwd. De kloosterlingen behoorden tot de orde der Cisterciensers en moesten van adellijke afkomst zijn, doch het is niet zeker of deze regel reeds van den oorsprong af gold.

Het klooster brandde in 1253 af en werd vier jaar later herbouwd; de kerk echter later, deze werd in 1266 opnieuw gewijd. In 1435 leden de gebouwen groote schade door watervloed. In 1510 ging het tijdens den oorlog tusschen den bisschop van Utrecht en Hertog Karel van Gelder, dien ridderlijken plaaggeest, wederom in de vlammen op. In 1578 werd het nog eens in de asch gelegd door Fransche huurbenden, waarbij een gedeelte behouden bleef. Intusschen waren de nonnen tot den Hervormden godsdienst overgegaan, waardoor tusschen 1577 en 1580 de stichting in een wereldlijk stift schijnt veranderd te zijn. Het werd nu eene inrichting voor verzorging en geldelijke ondersteuning van adellijke juffers. Bij de oprichting der Bataafsche Republiek gingen alle goederen van dit stift op deze over en naderhand op het koninkrijk Holland. Bij keizerlijk decreet van 27 Febr. 1811 werd het stift opgeheven en de bezittingen met de domeinen

Grote Vijver op het
Hassink (Gorssel).

Op 30 maart 1918 stuurden Heintje en Jan deze kaart, gestempeld in Deventer, aan H. Noordkamp in Winterswijk

van 't Keizerrijk vereenigd. De nog levende juffers mochten tot haren dood op de gebruikelijke wijze de inkomsten blijven genieten. De laatste stierf in 1817. Na 1813 werd de Ned. Staat eigenaar der bezitting; in het Rijksmuseum te Amsterdam is nog een beker van dit stift afkomstig.

Langs een gezellig kronkelenden zandweg kan men over de Kloosterbrug in Zuidoostelijke richting terugkeeren tot waar hij den grintweg-tramweg naar Laren snijdt n.l. bij 't pension "de Buitenkamp" van B.J. Nijhuis, tevens stopplaats van de tram. We zijn hier in een deel der buurtschap Epse, dat door het bezit van 't schoone buitengoed "'t Hassink" met zijn vele vrije wandelingen voor Deventer geworden is wat Eefde voor Zutphen is, en dat telken jare zijne bezoekers ziet vermeerderen.

"t Hotel "De Buitenkamp" ontleent zijn naam aan de boerderij, die tot het voorjaar van 1911 er naast was gelegen, maar door verkoop in handen is overgegaan van den eigenaar van 't hotel, die genoemde boerderij heeft doen afbreken. Zij was voor dien tijd, nu ongeveer 80 jaar geleden, 't eigendom van Mr. M.E. Honck, die fraaie wandelingen op zijn grond liet aanleggen, onmiddellijk naast het Hassink, dat toen aan de familie Bruce behoorde; door huwelijk van eene dochter uit deze familie met Baron du Tour van Bellinchave, kwam het in dit geslacht. Thans wordt het gedurende de zomermaanden bewoond door Mevrouw de Douairière du Tour van Bellinchave.

Onder de familie Bruce is "'t Hassink" veel verfraaid door het aanleggen van vele wandelingen en 't graven van twee vijvers, die veel bijdragen tot de schoonheid van dit landgoed.

In 't Oosten grenst dit goed aan de spoorbaan Deventer-Zutphen, waardoor het ook van af de stopplaats Epse gemakkelijk is te bereiken. Wil men zijne wandeling verder

Oostelijk uitstrekken tot het gedeelte over den spoorweg of dit met de tram bezoeken, dan vindt men in de onmiddellijke nabijheid van die stopplaats, n.l. bij de "Tramhalte", een landgoed, dat met "het Hassink" kan wedijveren, ja het in rijkdom van houtgewas overtreft, n.l. 't schoone 't Joppe, tevens vlak bij 't station Gorssel gelegen.

Van de Tramhalte voert een zandweg met een fietspad naar een breede laan, die den grintweg Gorssel-Bathmen kruist, en aan wier einde, onder trotsche loofgewelven, het deftige gebouw met zijn beide vleugels en zijn klokketorentje zich verheft. Wel zijn er geen historische bijzonderheden aan verbonden, maar zoowel de prachtige omgeving als de schoone wandelingen, die de eigenaar voor een ieder open stelt, lokt steeds een groot aantal bezoekers.

Vroeger bewoond door de familie Brants, werd het in 1863 aangekocht door C.J. Baron van Hövell, wiens zoon F.E.A. Baron van Hövell de tegenwoordige eigenaar is.

Op 5 minuten afstand, tusschen dit kasteel en 't station Gorssel, ligt de uitspanning "De Eikenboom". Hiertegenover bevindt zich de R.K. kerk, door den eigenaar van 't kasteel "'t Joppe" gebouwd, wiens geslachtswapen boven den ingang prijkt.

Gelegen op dit schoone landgoed, is 't geen wonder, dat "De Eikenboom" zoowel uit Zutphen als uit Deventer, steeds een groot aantal bezoekers trekt, die met een wandelkaart, bij dit hotel te verkrijgen, gewapend, in alle richtingen dit schoone oord kunnen doorkruisen.

Links van 't pension voert een breede zandweg, van een fietspad voorzien, ons naar de Gorsselsche heide, een uitgestrekt heideveld in de richting van Zutphen gelegen, door 't garnizoen van Deventer en Zutphen gebruikt om er zijne oefeningen te houden. Daar vinden we nog een historisch

plekje, daar hield den 26 Augustus 1833 Koning Willem I een wapenschouwing en werd aan de dappere verdedigers der citadel te Antwerpen, nadat zij uit de krijgsgevangenschap in Frankrijk teruggekeerd waren, de citadel-medaille, een bronzen medaille met "den vijfhoek" versierd, uitgereikt, ter herinnering aan het tijdstip, gedurende hetwelk onze krijgsmacht zoo roemrijk een allerhevigst en altoos gedenkwaardig beleg heeft doorstaan.

De dichter Bax zegt in zijn gedicht, getiteld: "De Gorsselsche heidebewoner en zijn zoon" hiervan:

'k Zie, Vader! 't naakte heideveld,
 Waar schaarsch een needrig bloempje praalt,
 En slechts van 't wollig vee verzeld
 Een herder somtijds eenzaam dwaalt,
 Met menschen duizenden in tal,
 Bedekt, met kleuren rijk versierd,
 'k Zie vlag en wimpels overal,
 Wat vreugdefeest wordt daar gevierd?
 Daar nadert Neerlands dierbre vorst;
 Hem volgt een luistervolle stoet;
 Daar rijdt hij langs de heldenrij
 En zegent elk met lach en groet
 En voegt zijn hartedank er bij;

Leden: J.P. Dijksman, Blauwedijk 10, Almen
 J.H. Goorman, Joppelaan 81, Joppe
 A. Hoekstra, Pikeursbaan 5, Gorssel
 W. v.d. Kamp, Lochemseweg 38, Epse
 Mw. J.W. Lubberding-Braakman,
 Lochemseweg 147, Harfsen
 J. Nijenhuis, Zutphenseweg 164, Eefde
 J. Pasman, Heideweg 14, Harfsen
 A.M. de Ruiters, Joppelaan 14, Gorssel
 J. Eefting, archivaris gemeentehuis Gorssel

Redactiecommissie:

Voorzitter: A. Hoekstra, Pikeursbaan 5, Gorssel
 Leden : N. Kuik, het Wilgert 8, Epse
 H. Meedendorp, Elfuursweg 22, Gorssel

De vereniging kent leden en begunstigers. De statuten en het register van leden en begunstigers liggen ter inzage bij de secretaris. Het lidmaatschap bedraagt f. 25,- per jaar per gezin. Aanmelding voor het lidmaatschap kan geschieden bij de secretaris. Een lid kan zijn lidmaatschap eventueel opzeggen aan het einde van het verenigingsjaar met een opzegtermijn van 4 weken. Het verenigingsjaar loopt van 1 januari - 31 december. Betaling van lidmaatschapsgeld of giften van begunstigers kan geschieden op de rekening van de vereniging nr. 3014.05.611 bij de Rabobank Almen, of op de postrekening van deze bank nr. 874220. Ons Markenboek wordt kosteloos aan leden en begunstigers toegezonden. Losse nummers zijn verkrijgbaar bij de secretaris à f. 10,- per nummer. Publicatie of overname van artikelen, geheel of gedeeltelijk, is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de voorzitter van de redactiecommissie. Gelieve bijdragen aan Ons Markenboek te zenden aan een der leden van de redactiecommissie. Getracht zal worden Ons Markenboek 4 x per jaar te doen verschijnen.